

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 85.

Vydána dne 27. prosince 1949.

Cena Kčs 3.40.

O B S A H:

(263. a 264.) **263.** Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon o všeobecné dani. — **264.** Vyhláška o úplném znění zákona o všeobecné dani.

263.**Zákon****ze dne 7. prosince 1949,****kterým se mění a doplňuje zákon
o všeobecné dani.**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Čl. I.

Zákon ze dne 21. prosince 1948, č. 283 Sb., o všeobecné dani, se mění a doplňuje takto:

1. § 1 zní:**„§ 1.****Předmět a podmět daně.**

(1) Předmětem všeobecné nákupní daně (dále jen „daň“) je spotřebitelský nákup zboží a výkonů, uvedených ve zvláště vydaném sazebníku (dále jen „sazebník“).

(2) Podmětem daně je spotřebitel.“

2. § 2 zní:**„§ 2.****Výběrčí daně.**

Daň spotřebiteli odděleně účtuje, od něho vybere a odvede.

1. u zboží podnik maloobchodního stupně, a jde-li o zboží dovezené z ciziny spotřebitelem, celní orgán,

2. u výkonu podnik, který jej provedl.“

3. § 3 zní:**„§ 3.****Základní pojmy.**

(1) Spotřebitelským nákupem se rozumí nákup (odstavec 2) provedený spotřebitelem (odstavec 3).

(2) Nákupem se rozumí úplné i bezúplné nabytí zboží nebo výkonu od jiného. U podniku se za nákup považuje též získání zboží výrobou, kterou podnik sám provedl nebo si dal provést ve mzdě nebo po domácku. To platí obdobně i pro výkony.

(3) Spotřebitelem je ten, kdo nabývá zboží k jinému účelu, než aby je ve svém podniku zcizil nebo zpracoval anebo si je dal zpracovat ve mzdě nebo po domácku; za zpracování se považuje použití zboží jako suroviny, polotovaru, pomocné hmoty, provozní látky nebo jako součásti dalšího výrobku, nikoli však jako obalu. Spotřebitelem je též ten, kdo nabývá zboží jako provozního, podnikového nebo jiného zařízení. To platí obdobně i pro výkony.

(4) Podnikem maloobchodního stupně se rozumí obchodní, výrobní i jakýkoliv jiný podnik, který vyskladní zboží přímo pro spotřebitele nebo použije zboží jako spotřebitel.

(5) O vyskladnění jde, opouští-li zboží provozovnu výběrčího daně, aby přešlo do oběhu nebo přímo na spotřebitele. Přechází-li zboží do oběhu nebo přímo na spotřebitele odjinud než z provozovny výběrčího daně, považuje se za vyskladnění převzetí zboží odběratelem.

(6) Podnik použije zboží jako spotřebitel, použije-li ho jinak, než že je zcizí nebo zpracuje (odstavec 3) nebo použije-li ho jako provozního, podnikového nebo jiného zařízení.

(7) Za výkony se považují činnosti uvedené v sazebníku.

(8) Ministr financí může pro účely tohoto zákona určitou nevýdělečnou činnost prohlásiti za podnik.“

4. § 4 zní:

„§ 4.

D a ň o v á z o d p o v ě d n o s t.

(1) Zahájením výroby nebo jiné podnikové činnosti nebo započatím výkonu vzniká u podniku povinnost podrobit se kontrolním opatřením podle ustanovení tohoto zákona. Podnik maloobchodního stupně, jakož i podnik provádějící výkony, stávají se zároveň zodpovědnými za vyúčtování, vybrání a odvedení daně.

(2) Pro zboží dovezené z ciziny platí ustanovení o celní závaznosti.“

5. § 5 zní:

„§ 5.

V z n i k v ý b ě ř c í p o v i n n o s t i.

N á r o k s t á t u n a d a ň.

(1) U zboží vzniká povinnost vybrat daň

1. vyskladněním,
2. tím, že podnik použije zboží jako spotřebitel,
3. celním projednáním do volného oběhu nebo okamžikem, kdy zboží přechází do volného oběhu, aniž by bylo celně projednáno.

(2) U výkonu vzniká povinnost vybrat daň jeho provedením.

(3) Nárok státu na daň dospívá okamžikem placení za zboží nebo výkon, nejpozději však čtrnáctého dne po dni vyskladnění zboží nebo provedení výkonu, nebylo-li za zboží nebo výkon v této lhůtě placeno nebo bylo-li placeno pouze částečně. V téže lhůtě dospívá nárok státu na daň, bylo-li zboží vyskladněno nebo výkon proveden bezúplatně.

(4) Placením se rozumí každé plnění, tudíž nejen placení hotovými penězi, nýbrž i odúčtováním, dobropisem, směnkou, šekem, zbožím, výkonem, převzetím dluhu, postupem pohledávky a pod.“

6. § 6 zní:

„§ 6.

(1) Do daňově vázaného oběhu se zboží vyskladňuje nebo z ciziny dováží bez daně v těchto případech.

1. vyskladňuje-li podnik zboží ze své provozovny do jiné své nebo cizí provozovny, děje-li se tak za účelem, aby zboží tam bylo zcizeno nebo zpracováno,

2. dováží-li podnik zboží z ciziny za účelem, aby je zcizil nebo zpracoval anebo si je dal zpracovat ve mzdě nebo po domácku,

3. dováží-li se nebo vyváží-li se zboží v významném styku podle §§ 62 až 65 celního zákona nebo v případech a za podmínek podle § 87 nebo § 105 celního zákona,

4. vyskladňuje-li se zboží přímo do ciziny.

(2) Zboží dovezené z ciziny podle odstavce 1, č. 2 nebo 3 bez daně se dále pro účely tohoto zákona považuje za zboží vyrobené v tuzemsku.

(3) Ministr financí může vydat směrnice upravující postup podniků v případech podle odstavce 1.“

7. Za § 6 se vkládá nový § 6a, který zní:

„§ 6a.

(1) U masa, cukru, obalů, drobných kancelářských potřeb, uhlí a pevných paliv z něho uměle vyrobených, minerálních olejů, elektřiny, svítiplynu, topné páry a topné vody je výběrčí daně podnik, který je vyskladní nebo jich použije jako spotřebitel, nebo celní orgán, bylo-li toto zboží dovezeno z ciziny.

(2) Pro zboží uvedené v odstavci 1 neplatí daňově vázaný oběh (§ 6) vyjma případy, kdy se toto zboží vyskladňuje přímo do ciziny nebo vyskladňuje nebo dováží pro podniky určené nebo zřízené pro provozování zahraničního obchodu.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí obdobně i pro jiné zboží vyňaté sazebníkem z daňově vázaného oběhu.

(4) U zboží podléhajícího puncovní povinnosti se daň vybírá při puncování.

(5) Sazebníkem může být zvlášť upraveno vybírání daně, pokud jde o zboží vyráběné zemědělci, soukromými a družstevními podniky a o jejich výkony.“

8. Nadpis „Daňově vázaný oběh zboží.“ je společný pro § 6 i pro § 6a.

9. § 7 zní:

„§ 7.

S a z b y a v z t a h d a ň ě k c e n ě.

(1) Sazby daně se stanoví sazebníkem.

(2) Daň není součástí ceny zboží nebo výkonu, výběrčí daně je proto povinen účtovat ji odděleně.“

10. V § 8, odst. 2 se vypouští slovo „všeobecná“.

11. § 9 zní:

„§ 9.
Cena.“

(1) Cenou u zboží vyrobeného v tuzemsku je cena, kterou výrobce účtuje nebo by účtoval prvnímu odbytovému stupni. Do ceny se nezapočítávají výdaje za přepravu vzešlé výrobcí od vyskladnění zboží z jeho podniku a náklady na obaly, pokud tyto výdaje a náklady jsou účtovány odděleně. Podnik, který vyskladní zboží jinému podniku, je povinen vyznačit v účté, dodacím listě, stvrzence nebo v jiném dokladu cenu podle věty první připadající na jednotku zboží.

(2) Místo ceny uvedené v odstavci 1, věty první je v případech stanovených sazebníkem základem daně cena spotřebitelská nebo jiná cena.

(3) Cenou u výkonu je cena, kterou podnik účtuje za výkon, čítajíc v to cenu zboží použitého při výkonu jako materiál, jakož i ostatní výdaje souvisící s výkonem.

(4) Není-li pro účely daně cena udána nebo prokázána, nebo je-li sice udávána nebo prokazována, avšak okresní národní výbor (§ 18) nebo kontrolní orgán (§ 20, odst. 2) ji má za nízkou, je základem daně cena obecná.

(5) Obecnou cenou zboží vyrobeného v tuzemsku se rozumí cena, kterou platí v mezích cenových předpisů první odbytový stupeň za zboží téhož druhu a provedení v době a v místě vyskladnění zboží z podniku výrobcova; do této ceny se nezapočítávají daň a výdaje za obaly.

(6) Obecnou cenou výkonu se rozumí cena, která se v mezích cenových předpisů platí v době a v místě provedení výkonu za výkon stejného nebo podobného druhu.

(7) U zboží dovezeného z ciziny je základem daně vybírané při celním projednání účtovaná cena, k níž se připočítávají výdaje za přepravu k hranicím a clo a dávky vybírané zároveň se clem z dováženého zboží.

(8) Není-li cena dovezeného zboží při celním projednání prokázána, je základem daně hodnota, která se nejvíce blíží obecné ceně dovezeného zboží v místě výroby; k ní se připočítávají výdaje za přepravu k hranicím a clo a dávky vybírané zároveň se clem z dováženého zboží.

(9) Při dovozu se cizí měna přepočítává na československou měnu podle kursu „zboží“ výplat příslušného kursovního listku Národní banky československé; není-li cizí měna uvedena ve výplatách, použije se kursu „zboží“ uvedeného v poznámkách ke kursovnímu listku.

Nejde-li o dovoz, přepočítává se cizí měna na československou měnu podle průměrného měsíčního kursu, který stanoví pro účely poplatků ministr financí vyhláškou v Úředním listě.“

12. V § 11, odst. 1 se slovo „poplatník“, nahrazuje slovem „podnikatel“ a slova „poplatníkovy rodiny“ slovy „podnikatelské rodiny“.

13. § 12 zní:

„§ 12.“

Splatnost daně.

(1) Daň je splatná patnáctého dne kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po měsíci, v němž dospěl nárok státu na daň (§ 5, odst. 3), nebo v němž podnik použil zboží jako spotřebitel.

(2) Ministerstvo financí může povolit nebo uložit výběřčímu daně, aby odváděl daň denně nebo v jiné lhůtě.

(3) Daň stanovená paušální částkou je splatná patnáctého dne každého kalendářního měsíce jednou dvanáctinou roční částky, nestanoví-li jinak sazebník nebo opatření týkající se paušálu.

(4) Případně-li den splatnosti na neděli, státem uznaný svátek nebo památný den, je daň splatná nejbližší následujícího všedního dne.

(5) O splatnosti daně vybírané při celním projednání platí ustanovení o cle. Celní orgán jakožto výběřčí daně podle § 2, č. 1 daň pouze účtuje, vybere a odvede; další povinnosti, které zákon ukládá výběřčím daně, se na celní orgány nevztahují.“

14. § 13 zní:

„§ 13.“

Odvod daně.

Daň se odvádí za každý samostatný závod odděleně. Ministerstvo financí nebo národní výbor jím zmocněný může podniku povolit nebo uložit, aby odváděl daň hromadně za všechny nebo za některé závody.“

15. § 14 zní:

„§ 14.“

Daňové hlášení.

(1) Výběřčí daně je povinen předložit okresnímu národnímu výboru do patnáctého dne každého kalendářního měsíce za bezprostředně předcházející měsíc daňové hlášení podle vzoru vydaného ministerstvem financí.

(2) Okresní národní výbor přezkouší hlášení. Stanoví daň a jeví-li se proti hlášení odchylky, vyrozumí o stanovené dani výběřčího daně; tím není vyloučeno případné trestní stíhání. Okresní národní výbor může žádat vý-

běrcího daně o vysvětlení, opravu nebo doplnění hlášení.

(3) Zjistí-li výběrčí daně dodatečně, že daňové hlášení, které předložil okresnímu národnímu výboru, je nesprávné nebo neúplné, je povinen neprodleně to okresnímu národnímu výboru oznámit a zároveň uvést, v čem záleží nesprávnost nebo neúplnost. Výběrčího daně nelze trestně stíhat, učiní-li toto oznámení před zavedením trestního řízení nebo před zahájením kontroly.

(4) Podnik je povinen v daňovém hlášení uvést i případy, v nichž použil zboží, kterého nabyl v daňově vázaném oběhu (§ 6) nebo se sazbou vázanou na podmínku, způsobem, který neodpovídá stanoveným podmínkám.“

16. § 15 zní:

„§ 15.

Oznamovací povinnost.

Výběrčí daně písemně oznámí okresnímu národnímu výboru zahájení podnikové činnosti, a to do 14 dnů od jejího zahájení. Rovněž oznámí do 14 dnů změny, ukončení, zastavení nebo přesídlení. Má-li podnik více poboček, závodů, provozoven nebo jiných technických jednotek, učiní oznámení okresnímu národnímu výboru o každé z nich zvlášť.“

17. § 16 zní:

„§ 16.

Daňové záznamy a doklady.

(1) Podniky, které nevedou řádné obchodní knihy, jsou povinny vést záznamy podle vzorů vydaných ministerstvem financí a za šetření zásad jím stanovených.

(2) Podniky jsou povinny zapisovat příjem i výdej zboží a tržbu do svých účetních knih (záznamů) a vydat každému odběrateli průvodní či dodací list, účet nebo stvrzenku, a to spotřebiteli hned při vyskladnění, jinému odběrateli nejpozději do tří dnů po dni vyskladnění. Z těchto zápisů a dokladů musí být patrné zejména údaje o množství, druhu (s uvedením položky sazebníku) a ceně zboží, která je základem daně, a o tom, zda podnik zboží nabyl (při příjmu) a je vyskladnil (při výdeji) s daní nebo bez daně; z účetních knih (záznamů) musí být též patrný měsíční úhrn množství vyskladněného zboží, cen a daně. Povinnost vydat odběrateli doklad odpadá, vyskladňuje-li podnik zboží spotřebiteli a nepřesahuje-li při tom cena (včetně daně) veškerého vyskladněného zboží 1.000 Kčs.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí obdobně pro zapisování výkonů a pro vydávání dokladů o nich.

(4) Podnik, který odebere zboží nebo přijme výkon od jiného podniku, je povinen žádat od něho, aby mu vydal doklad (odstavec 2); neobdrží-li jej, ohlásí to neprodleně okresnímu národnímu výboru. Spotřebitel je oprávněn žádati takový doklad, přesahuje-li cena (včetně daně) veškerého jemu vyskladněného zboží nebo přijatého výkonu 1.000 Kčs.“

18. § 17 zní:

„§ 17.

Vrácení daně.

(1) Vezme-li výběrčí daně zboží od odběratele zpět pro vady nebo proto, že obchod byl dodatečně zrušen, nebo proto, že odběratel vrátil zboží pro vady ve lhůtě záruční, a vydá-li za ně výběrčí daně jiné zboží téhož druhu, má nárok na vrácení daně odvedené ze zboží, které vzal zpět. U stavby má výběrčí daně nárok na vrácení daně též v případě, kdy stavba nebyla pro vady objednatelem převzata nebo kdy stavební smlouva byla dodatečně zrušena; byla-li stavba objednatelem převzata, avšak její původní cena byla pro vady stavby snížena, má výběrčí daně nárok na vrácení daně připadající na tento cenový rozdíl.

(2) Nezaplatil-li odběratel zcela nebo zčásti daň proto, že není prokazatelně schopen cenu zboží včetně daně platit, má výběrčí daně nárok na vrácení daně, která mu nebyla zaplacená; přesahuje-li daň cenu zboží, je další podmínkou nároku na vrácení daně, že výběrčí daně obdržel původně dodané zboží zpět.

(3) Vezme-li výběrčí daně v případě podle odstavce 1 nebo 2 zboží zpět za cenu (bez daně), která je nižší než cena (bez daně) jím původně účtovaná, nemá nároku na vrácení daně připadající na tento cenový rozdíl.

(4) Daň se vrátí tím způsobem, že si ji výběrčí daně odečte od daně, kterou je povinen odvést. Výběrčí daně to vyznačí v daňovém hlášení za měsíc, v němž vznikl nárok na vrácení, a ve svých účetních knihách a záznamech; jinak nárok zaniká. Přestane-li být výběrčím daně, vrátí se daň v hotovosti, nedluhuje-li jiné daně a dávky.“

19. § 18 zní:

„§ 18.

Příslušnost.

(1) Správu daně vykonávají:

1. v I. stolici okresní národní výbor,
2. v II. stolici krajský národní výbor.

(2) Místní příslušnost se řídí místem, v němž je samostatný závod. O místní příslušnosti pro daň vybírancu při celním projednání platí ustanovení o cie.

(3) Ministerstvo financí nebo národní výbory jím zmocněné mohou upravit místní příslušnost v jednotlivých případech jinak."

20. V § 19, odst. 1 se slovo „poplatníku“ nahrazuje slovy „výběřčímu daně“ a slova „u finančního úřadu I. stolice“ nahrazují slovy „u okresního národního výboru“.

21. V § 19, odst. 2 se slova „u poštovního úřadu k dopravě“ nahrazují slovy „k poštovní dopravě“.

22. § 19, odst. 4 zní:

„(4) O odvolání rozhoduje okresní národní výbor, vyhoví-li mu plně; jinak o něm rozhoduje s konečnou platností krajský národní výbor, který může daň zvýšit.“

23. § 20, odst. 1 zní:

„(1) Podniky podléhají kontrole okresních a krajských národních výborů.“

24. V § 20, odst. 4 se slovo „poplatníky“ nahrazuje slovem „výběřčími“ a slova „pro poplatníky“ slovy „pro výběřčí“.

25. V § 20, odst. 6 se vypouštějí slova „podléhající dani“.

26. V § 21, odst. 1 se vypouštějí slova „finančním úřadům a jejich orgánům“.

27. § 21, odst. 2 zní:

„(2) Okresní a krajské národní výbory a jejich orgány jsou oprávněny žádat od osob zúčastněných na výrobě, odbytu nebo přepravě zboží, jakož i od osob provádějících nebo přijímajících výkony, aby poskytly účinnou pomoc při kontrole a podaly vysvětlení potřebné ke zjištění daňové povinnosti.“

28. § 21, odst. 3 zní:

„(3) Každý je povinen vypovídat ve věcech daně jako svědek, znalec, osoba přezvědná nebo jako odhadce. Výpověď smějí však odepřít osoby spřízněné s výběřčím daně nebo se spotřebitelem v přímé linii, sourozenci výběřčího daně nebo spotřebitele a manžel nebo manželka výběřčího daně nebo spotřebitele a jejich sourozenci.“

29. § 22 zní:

„§ 22.

Věcné ručení.

(1) Pro nevybranou daň vázne zákonné zástavní právo na zboží.

(2) Pro vybranou, avšak neodvedenou daň a její příslušenství vázne na podniku výběřčího daně a jeho hospodářském příslušenství zákonné zástavní právo. Zákonné zástavní právo má na nemovitostech i bez knihovního zá-

pisu přednost přede všemi v knihách zapsanými zástavními právy a jimi zajištěnými pohledávkami.“

30. § 23 zní:

„§ 23.

Osobní ručení.

(1) Za vybranou, avšak neodvedenou daň ručí:

1. nabyvatel podniku nebo závodu, jehož nabytí jako celku za úplatu nebo bez úplaty, za daň, kterou byli povinni odvést jeho předchůdci;
2. osobně ručící společníci za daň, kterou byla povinna odvést společnost v době, kdy byli jejími společníky;
3. osoby odpovědné za správu podniku za daň, kterou je povinen odvést podnik v době, po kterou jsou odpovědní za jeho správu;
4. účastníci příležitostných sdružení za daň, kterou je povinno odvést toto sdružení v době, po kterou se zúčastnili příležitostného sdružení;
5. osoba pověřená vedením tuzemské provozovny výběřčího daně, který má bydliště nebo sídlo v cizině, za daň, kterou je povinen tento výběřčí daně odvést v době, po kterou byla pověřena vedením jeho tuzemské provozovny;
6. národní správce za daň, kterou je povinen odvést podnik v době, po kterou byl odpovědný za národní správu podniku.

(2) Ručitelé podle odstavce 1, číslo 3 zbaví se ručení, oznámí-li včas okresnímu národnímu výboru daňové nepořádky.

(3) Podnik, který u zboží vyskladněného jinému podniku nevyznačí nebo nesprávně vyznačí cenu zboží (§ 9, odst. 1, věta první), ručí za daň připadající na nevyznačenou cenu nebo na nevyznačený rozdíl ceny.

(4) Ručení se vztahuje též na příslušenství daně.

(5) O uplatnění osobního ručení platí příslušné předpisy o přímých daních.“

31. § 25 zní:

„§ 25.

Zvýšení daně.

Nebyla-li splatná daň včas odvedena (§ 12), zaplatí výběřčí daně z částky včas neodvedené 5% zvýšení; tím není vyloučeno trestní stíhání. Stejně následky postihují spotřebitele, nezaplatil-li včas daň výběřčímu daně.“

32. V § 26 se slovo „Nezaplacená“ nahrazuje slovem „Dlužná“.

33. § 27 zní:

„§ 27.

Promlčení.

(1) Právo stanovit daň se promlčuje v pěti letech počínajíc kalendářním rokem, který následuje po roce, v němž výběrčí daně splnil povinnost podat daňové hlášení.

(2) Nebyla-li vinou výběrčího daně daň stanovena zcela nebo zčásti, počíná lhůta běžet teprve po uplynutí kalendářního roku, ve kterém okresní národní výbor nabyl možnosti daň stanovit.

(3) Právo stanovit daň, o kterou bylo bez viny výběrčího daně stanoveno méně, se promlčí ve třech letech od uplynutí kalendářního roku, ve kterém byla daň stanovena.

(4) Promlčení se přetrhuje úkony, které okresní národní výbor provedl k stanovení daně a o kterých byl výběrčí daně vyrozuměn. Nová promlčecí lhůta počíná běžet od uplynutí kalendářního roku, ve kterém byl proveden poslední takový úkon.

(5) Uplynulo-li však od konce kalendářního roku, ve kterém vznikla výběrčí povinnost, 10 let, nelze již daň stanovit.

(6) Právo vymáhat daň s příslušenstvím se promlčuje v pěti letech od uplynutí kalendářního roku, ve kterém se stala daň splatnou. Ustanovení odstavce 2 platí obdobně.

(7) Promlčení práva vymáhat daň se přetrhuje upomenutím, zavedením exekuce nebo uplatněním ručení. Nová promlčecí lhůta počíná běžet po uplynutí kalendářního roku, ve kterém byla vydána poslední upomínka, učiněn poslední exekuční krok nebo ve kterém bylo naposled uplatněno ručení.

(8) O promlčení práva stanovit a vymáhat daň vybíranou při celním projednání platí předpisy o opravě nebo dodatečném vyměření a o promlčení celní pohledávky.“

34. § 28, odst. 1 zní:

„(1) Kdo daň úmyslně zkrátí, zatají nebo kdo úmyslně jinak poruší ustanovení tohoto zákona nebo předpisy podle něho vydané anebo se o to pokusí, dopustí se těžkého daňového přestupku a bude potrestán pokutou ve výši jednonásobku až desetinásobku zkrácené, zatajené nebo ohrožené daně; nejde-li o zkrácení, zatajení nebo ohrožení daně, trestá se pokutou do 10.000.000 Kčs.“

35. V § 28, odst. 9, větě první se slovo „zboží“ nahrazuje slovy „zboží nebo dopravního prostředku, jímž je zboží dopravováno, nebo jímž je výkon prováděn,“ a ve větě druhé se za slova „právo k němu“ vkládají slova „nebo dopravní prostředek“.

36. § 28, odst. 10 zní:

„(10) Osobě, která spáchala trestný čin podle odstavce 1 nebo 2, může okresní národní výbor odnímt výrobní nebo živnostenské oprávnění.“

37. V § 28, odst. 11 se slova „Úřady a podniky jsou povinny na žádost finančního úřadu (§ 18)“ nahrazují slovy „Orgány veřejné správy a podniky jsou povinny na žádost okresního národního výboru“.

38. § 29, odst. 1, věta první zní:

„Od trestního řízení může být upuštěno, splní-li obviněný podmínky mu uložené.“

39. V § 29, odst. 1, větě druhé se za slovo „zboží“ vkládají slova „nebo dopravní prostředek“.

40. V § 31, odst. 1 se slovo „úřad“ nahrazuje slovy „okresní národní výbor“ a slova „Zboží, podléhající dani,“ se nahrazují slovem „Zboží“.

41. V § 31, odst. 2 se slovo „úřadu“ nahrazuje slovy „okresního národního výboru“ a slovo „poplatníka“ se nahrazuje slovy „výběrčího daně“.

42. § 33 zní:

„Nejvyšší vedení, dozor a vydávání směrnic zásadního rázu přísluší ministerstvu financí.“

43. V § 35 se slova „všeobecné daně“ nahrazují slovy „všobecné nákupní daně“.

44. V § 36 se nahrazují slova „Všeobecná daň“ slovy „Všeobecná nákupní daň“.

45. § 37 zní:

„§ 37.

Zmocnění.

(1) Ministr financí se zmocňuje, aby podle potřeb jednotného hospodářského plánu

- a) vyhláškou v Úředním listě vydal sazebník obsahující zejména zboží a výkony (§ 1) a sazby daně (§ 7) a s přihlédnutím k potřebám cenové politiky tento sazebník vyhláškami v Úředním listě měnil a doplňoval,
- b) nařízeními vydával předpisy k provádění zákona,
- c) vyhláškami v Úředním listě vydával, měnil a doplňoval závazné vysvětlivky k sazebníku.

(2) Ministr financí se dále zmocňuje, aby

- a) upravoval paušálem nebo jinak zdanění v případech, kde by postup podle ustanovení tohoto zákona byl spojen se zvláštními obtížemi nebo kde toho vyžaduje hospodárnější způsob provádění tohoto zákona nebo úspěšné plnění jednotného hospodářského plánu anebo kde toho vyžadují jiné veřejné zájmy,

- b) činil opatření k zamezení nesrovnalostí nebo tvrdostí, které by mohly vzniknout prováděním tohoto zákona.

(3) Ministr financí podá Národnímu shromáždění vždy při předložení státního závěrečného účtu za příslušný rok zprávu o tom, jaká opatření učinil nařízeními a vyhláškami podle ustanovení odstavce 1, písm. a) a b).“

Čl. II.

Podniky, které jsou výběřčími daně podle tohoto zákona a na něž se nevztahovala označovací povinnost podle § 15 zákona č. 283/1948 Sb., jsou povinny ohlásit okresnímu národnímu výboru druh a místo podnikové činnosti. Má-li podnik více poboček, závodů, provozoven nebo jiných technických jednotek, učiní oznámení okresnímu národnímu výboru o každé z nich zvlášť. Oznámení jsou podniky povinny podat do 14 dnů ode dne vyhlášení tohoto zákona.

Čl. III.

Ministr financí se zmocňuje, aby

- a) upravil vyhláškou v Úředním listě přechod od dosavadního zdanění ke zdanění podle tohoto zákona u zboží, které v den vyhlášení tohoto zákona je v podnicích nebo mimo ně,
- b) učinil opatření, kterými v jednotlivých případech nebo pro skupiny případů stejného nebo podobného druhu povolí odchylky od přechodu upraveného podle písm. a).

Čl. IV.

Ministr financí se zmocňuje, aby upravil a ve Sbírce zákonů vyhlásil úplné znění zákona č. 283/1948 Sb., jak vyplývá ze změn a doplňků uvedených v čl. I.

Čl. V.

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1949. Splnění povinností uložených zákonem č. 283/1948 Sb. se považuje za splnění povinností podle tohoto zákona, nesplnění jich do dne vyhlášení tohoto zákona se však posuzuje podle zákona č. 283/1948 Sb.

(2) Tento zákon provede ministr financí v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r. .

Kabeš v. r.

264.

Vyhláška ministra financí

ze dne 27. prosince 1949

o úplném znění zákona o všeobecné dani.

Podle čl. IV zákona ze dne 7. prosince 1949, č. 263 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o všeobecné dani, vylašuji v příloze úplné znění zákona ze dne 21. prosince 1948, č. 283 Sb., o všeobecné dani, jak vyplývá ze změn a doplňků uvedených v čl. I zákona č. 263/1949 Sb.

Kabeš v. r.

Příloha k vyhlášce č. 264/1949 Sb.

Zákon

ze dne 21. prosince 1948, č. 283 Sb.,

o všeobecné dani,

ve znění zákona ze dne 7. prosince 1949, č. 263 Sb.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Předmět a podmět daně.

(1) Předmětem všeobecné nákupní daně (dále jen „daň“) je spotřebitelský nákup zboží a výkonů, uvedených ve zvláště vydaném sazebníku (dále jen „sazebník“).

(2) Podmětem daně je spotřebitel.

§ 2.

Výběrčí daně.

Daň spotřebiteli odděleně účtuje, od něho vybere a odvede

1. u zboží podnik maloobchodního stupně, a jde-li o zboží dovezené z ciziny spotřebitelem, celní orgán,

2. u výkonu podnik, který jej provedl.

§ 3.

Základní pojmy.

(1) Spotřebitelským nákupem se rozumí nákup (odstavec 2) provedený spotřebitelem (odstavec 3).

(2) Nákupem se rozumí úplné i bezúplatné nabytí zboží nebo výkonu od jiného. U podniku se za nákup považuje též získání zboží výrobou, kterou podnik sám provedl nebo si dal pro-

vésti ve mzdě nebo po domácku. To platí obdobně i pro výkony.

(3) Spotřebitelem je ten, kdo nabývá zboží k jinému účelu, než aby je ve svém podniku zcizil nebo zpracoval anebo si je dal zpracovat ve mzdě nebo po domácku; za zpracování se považuje použití zboží jako suroviny, polotovaru, pomocné hmoty, provozní látky nebo jako součásti dalšího výrobku, nikoli však jako obalu. Spotřebitelem je též ten, kdo nabývá zboží jako provozního, podnikového nebo jiného zařízení. To platí obdobně i pro výkony.

(4) Podnikem maloobchodního stupně se rozumí obchodní, výrobní i jakýkoliv jiný podnik, který vyskládá zboží přímo pro spotřebitele nebo použije zboží jako spotřebitel.

(5) O vyskladnění jde, opouští-li zboží provozovnu výběrčího daně, aby přešlo do oběhu nebo přímo na spotřebitele. Přechází-li zboží do oběhu nebo přímo na spotřebitele odjinud než z provozovny výběrčího daně, považuje se za vyskladnění převzetí zboží odběratelem.

(6) Podnik použije zboží jako spotřebitel, použije-li ho jinak, než že je zcizí nebo zpracuje (odstavec 3) nebo použije-li ho jako provozního, podnikového nebo jiného zařízení.

(7) Za výkony se považují činnosti uvedené v sazebníku.

(8) Ministr financí může pro účely tohoto zákona určitou nevýdělečnou činnost prohlásit za podnik.

§ 4.

Daňová zodpovědnost.

(1) Zahájením výroby nebo jiné podnikové činnosti nebo započítáním výkonu vzniká u podniku povinnost podrobit se kontrolním opatřením podle ustanovení tohoto zákona. Podnik maloobchodního stupně, jakož i podnik provádějící výkony, stávají se zároveň zodpovědnými za vyúčtování, vybrání a odvedení daně.

(2) Pro zboží dovezené z ciziny platí ustanovení o celní závaznosti.

§ 5.

Vznik výběrčí povinnosti.

Nárok státu na daň.

(1) U zboží vzniká povinnost vybrat daň

1. vyskladněním,
2. tím, že podnik použije zboží jako spotřebitel,
3. celním projednáním do volného oběhu nebo okamžikem, kdy zboží přechází do volného oběhu, aniž by bylo celně projednáno.

(2) U výkonu vzniká povinnost vybrat daň jeho provedením.

(3) Nárok státu na daň dospívá okamžikem placení za zboží nebo výkon, nejpozději však čtrnáctého dne po dni vyskladnění zboží nebo provedení výkonu, nebylo-li za zboží nebo výkon v této lhůtě placeno nebo bylo-li placeno pouze částečně. V téže lhůtě dospívá nárok státu na daň, bylo-li zboží vyskladněno nebo výkon proveden bezúplatně.

(4) Placením se rozumí každé plnění, tudíž nejen placení hotovými penězi, nýbrž i odúčtováním, dobropisem, směnkou, šekem, zbožím, výkonem, převzetím dluhu, postupem pohledávky a pod.

Daňově vázaný oběh zboží.

§ 6.

(1) Do daňově vázaného oběhu se zboží vyskladňuje nebo z ciziny dováží bez daně v těchto případech:

1. vyskladňuje-li podnik zboží ze své provozovny do jiné své nebo cizí provozovny, děje-li se tak za účelem, aby zboží tam bylo zcizeno nebo zpracováno,
2. dováží-li podnik zboží z ciziny za účelem, aby je zcizil nebo zpracoval anebo si je dal zpracovat ve mzdě nebo po domácku,
3. dováží-li se nebo vyváží-li se zboží v záznamním styku podle §§ 62 až 65 celního zákona nebo v případech a za podmínek podle § 87 nebo § 105 celního zákona,
4. vyskladňuje-li se zboží přímo do ciziny.

(2) Zboží dovezené z ciziny podle odstavce 1, č. 2 nebo 3 bez daně se dále pro účely tohoto zákona považuje za zboží vyrobené v tuzemsku.

(3) Ministr financí může vydat směrnice upravující postup podniků v případech podle odstavce 1.

§ 6a.

(1) U masa, cukru, obalů, drobných kancelářských potřeb, uhlí a pevných paliv z něho uměle vyrobených, minerálních olejů, elektřiny, svítiplynu, topné páry a topné vody je výběrčí daně podnik, který je vyskladní nebo jich použije jako spotřebitel, nebo celní orgán, bylo-li toto zboží dovezeno z ciziny.

(2) Pro zboží uvedené v odstavci 1 neplatí daňově vázaný oběh (§ 6) vyjma případy, kdy se toto zboží vyskladňuje přímo do ciziny nebo vyskladňuje nebo dováží pro podniky určené nebo zřízené pro provozování zahraničního obchodu.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí obdobně i pro jiné zboží vyňaté sazebníkem z daňově vázaného oběhu.

(4) U zboží podléhajícího puncovní povinnosti se daň vybírá při puncování.

(5) Sazebníkem může být zvlášť upraveno vybírání daně, pokud jde o zboží vyráběné zemědělci, soukromými a družstevními podniky a o jejich výkony.

§ 7.

Sazby a vztah daně k ceně.

(1) Sazby daně se stanoví sazebníkem.

(2) Daň není součástí ceny zboží nebo výkonu, výběrčí daně je proto povinen účtovat ji odděleně.

§ 8.

Základ daně.

(1) Daň se vypočte podle měřítka uvedeného v sazebníku. Měřítkem může být zejména cena, úplata, množství (váha, míra, kusy, pár a pod.), počet osob činných v podniku nebo výměra pozemku s přihlédnutím k výrobní oblasti a ke katastrálnímu výtěžku.

(2) U ceny a úplaty není daň součástí daňového základu.

§ 9.

Cena.

(1) Cenou u zboží vyrobeného v tuzemsku je cena, kterou výrobce účtuje nebo by účtoval prvnímu odbytovému stupni. Do ceny se nezapočítávají výdaje za přepravu vzešlé výrobcí od vyskladnění zboží z jeho podniku a náklady na obaly, pokud tyto výdaje a náklady jsou účtovány odděleně. Podnik, který vyskladní zboží jinému podniku, je povinen vyznačit v účtě, dodacím listě, stvrzence nebo v jiném dokladu cenu podle věty první připadající na jednotku zboží.

(2) Místo ceny uvedené v odstavci 1. větě první je v případech stanovených sazebníkem základem daně cena spotřebitelská nebo jiná cena.

(3) Cenou u výkonu je cena, kterou podnik účtuje za výkon, čítajíc v to cenu zboží použitého při výkonu jako materiál, jakož i ostatní výdaje související s výkonem.

(4) Není-li pro účely daně cena udána nebo prokázána, nebo je-li sice udávána nebo prokazována, avšak okresní národní výbor (§ 18) nebo kontrolní orgán (§ 20, odst. 2) ji má za nízkou, je základem daně cena obecná.

(5) Obecnou cenou zboží vyrobeného v tuzemsku se rozumí cena, kterou platí v mezích cenových předpisů první odbytový stupeň za zboží téhož druhu a provedení v době a v místě vyskladnění zboží z podniku výrobcova; do této ceny se nezapočítávají daň a výdaje za obaly.

(6) Obecnou cenou výkonu se rozumí cena, která se v mezích cenových předpisů platí v době a v místě provedení výkonu za výkon stejného nebo podobného druhu.

(7) U zboží dovezeného z ciziny je základem daně vybírané při celním projednání účtovaná cena, k níž se připočítávají výdaje za přepravu k hranicím a clo a dávky vybírané zároveň se clem z dováženého zboží.

(8) Není-li cena dovezeného zboží při celním projednání prokázána, je základem daně hodnota, která se nejvíce blíží obecné ceně dovezeného zboží v místě výroby; k ní se připočítávají výdaje za přepravu k hranicím a clo a dávky vybírané zároveň se clem z dováženého zboží.

(9) Při dovozu se cizí měna přepočítává na československou měnu podle kursu „zboží“ výplat příslušného kursovního listku Národní banky Československé; není-li cizí měna uvedena ve výplatách, použije se kursu „zboží“ uvedeného v poznámkách ke kursovnímu listku. Nejde-li o dovoz, přepočítává se cizí měna na československou měnu podle průměrného měsíčního kursu, který stanoví pro účely poplatků ministr financí vyhláškou v Úředním listě.

§ 10.

Váha.

Váhou se rozumí čistá váha zboží, nestanoví-li sazebník jinak.

§ 11.

Osoby činné v podniku.

(1) Za osoby činné v podniku se považují podnikatel, jeho zaměstnanci, učňové a příslušníci podnikatelské rodiny pracující v podniku s výjimkou manželky (manžela) nebo družky (druha) a nezletilých dětí, vnuků, pastorků a schovanců.

(2) Pro výpočet daně jest rozhodný nejvyšší počet osob činných v podniku v období, za které se daň odvádí.

(3) V živnostech výrobních spojených s živnostmi obchodními se považují za osoby činné v podniku všichni zaměstnanci a učňové.

§ 12.

Splatnost daně.

(1) Daň je splatná patnáctého dne kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po měsíci, v němž dospěl nárok státu na daň (§ 5, odst. 3), nebo v němž podnik použil zboží jako spotřebitel.

(2) Ministerstvo financí může povolit nebo uložit výběřcímu daně, aby odváděl daň denně nebo v jiné lhůtě.

(3) Daň stanovená paušální částkou je splatná patnáctého dne každého kalendářního měsíce jednou dvanáctinou roční částky, nestanoví-li jinak sazebník nebo opatření týkající se paušálu.

(4) Případně-li den splatnosti na neděli, státem uznaný svátek nebo památný den, je daň splatná nejbližšího následujícího všedního dne.

(5) O splatnosti daně vybírané při celním projednání platí ustanovení o cle. Celní orgán jakožto výběřcí daně podle § 2, č. 1 daň pouze účtuje, vybere a odvede; další povinnosti, které zákon ukládá výběřcím daně, se na celní orgány nevztahují.

§ 13.

Odvod daně.

Daň se odvádí za každý samostatný závod odděleně. Ministerstvo financí nebo národní výbor jím zmocněný může podniku povolit nebo uložit, aby odváděl daň hromadně za všechny nebo za některé závody.

§ 14.

Daňové hlášení.

(1) Výběřcí daně je povinen předložit okresnímu národnímu výboru do patnáctého dne každého kalendářního měsíce za bezprostředně předcházející měsíc daňové hlášení podle vzoru vydaného ministerstvem financí.

(2) Okresní národní výbor přezkouší hlášení. Stanoví daň a jeví-li se proti hlášení odchylky, vyrozumí o stanovené dani výběřcího daně; tím není vyloučeno případné trestní stíhání. Okresní národní výbor může žádat výběřcího daně o vysvětlení, opravu nebo doplnění hlášení.

(3) Zjistí-li výběřcí daně dodatečně, že daňové hlášení, které předložil okresnímu národnímu výboru, je nesprávné nebo neúplné, je povinen neprodleně to okresnímu národnímu výboru oznámit a zároveň uvést, v čem záleží nesprávnost nebo neúplnost. Výběřcího daně nelze trestně stíhat, učiní-li toto oznámení před zavedením trestního řízení nebo před zahájením kontroly.

(4) Podnik je povinen v daňovém hlášení uvést i případy, v nichž použil zboží, kterého nabyl v daňově vázaném oběhu (§ 6) nebo se sazbou vázanou na podmínku, způsobem, který neodpovídá stanoveným podmínkám.

§ 15.

Oznamovací povinnost.

Výběřcí daně písemně oznámí okresnímu národnímu výboru zahájení podnikové činnosti, a to do 14 dnů od jejího zahájení. Rovněž oznámí do 14 dnů změny, ukončení, zastavení nebo přesídlení. Má-li podnik více poboček, závodů, provozoven nebo jiných technických jednotek, učiní oznámení okresnímu národnímu výboru o každé z nich zvlášť.

§ 16.

Daňové záznamy a doklady.

(1) Podniky, které nevedou řádné obchodní knihy, jsou povinny vést záznamy podle vzorů vydaných ministerstvem financí a za šetření zásad jím stanovených.

(2) Podniky jsou povinny zapisovat příjem i výdej zboží a tržbu do svých účetních knih (záznamů) a vydat každému odběrateli průvodní či dodací list, účet nebo stvrzenku, a to spotřebiteli hned při vyskladnění, jinému odběrateli nejpozději do tří dnů po dni vyskladnění. Z těchto zápisů a dokladů musí být patrné zejména údaje o množství, druhu (s uvedením položky sazebníku) a ceně zboží, která je základem daně, a o tom, zda podnik zboží nabyl (při příjmu) a je vyskladnil (při výdeji) s daní nebo bez daně; z účetních knih (záznamů) musí býti též patrný měsíční úhrny množství vyskladněného zboží, cen a daně. Povinnost vydat odběrateli doklad odpadá, vyskladňuje-li podnik zboží spotřebiteli a nepřesahuje-li při tom cena (včetně daně) veškerého vyskladněného zboží 1.000 Kčs.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí obdobně pro zapisování výkonů a pro vydávání dokladů o nich.

(4) Podnik, který odebere zboží nebo přijme výkon od jiného podniku, je povinen žádat od něho, aby mu vydal doklad (odstavec 2); neobdrží-li jej, ohlásí to neprodleně okresnímu národnímu výboru. Spotřebitel je oprávněn žádati takový doklad, přesahuje-li cena (včetně daně) veškerého jemu vyskladněného zboží nebo přijatého výkonu 1.000 Kčs.

§ 17.

Vrácení daně.

(1) Vezme-li výběřcí daně zboží od odběratele zpět pro vady nebo proto, že obchod byl dodatečně zrušen, nebo proto, že odběratel vrátil zboží pro vady ve lhůtě záruční, a vydá-li za ně výběřcí daně jiné zboží téhož druhu, má nárok na vrácení daně odvedené ze zboží, které

vzal zpět. U stavby má výběrčí daně nárok na vrácení daně též v případě, kdy stavba nebyla pro vady objednatelem převzata nebo kdy stavební smlouva byla dodatečně zrušena; byla-li stavba objednatelem převzata, avšak její původní cena byla pro vady stavby snížena, má výběrčí daně nárok na vrácení daně připadající na tento cenový rozdíl.

(2) Nezaplatil-li odběratel zcela nebo zčásti daň proto, že není prokazatelně schopen cenu zboží včetně daně platit, má výběrčí daně nárok na vrácení daně, která mu nebyla zaplacená; přesahuje-li daň cenu zboží, je další podmínkou nároku na vrácení daně, že výběrčí daně obdržel původně dodané zboží zpět.

(3) Vezme-li výběrčí daně v případě podle odstavce 1 nebo 2 zboží zpět za cenu (bez daně), která je nižší než cena (bez daně) jím původně účtovaná, nemá nároku na vrácení daně připadající na tento cenový rozdíl.

(4) Daň se vrátí tím způsobem, že si ji výběrčí daně odečte od daně, kterou je povinen odvést. Výběrčí daně to vyznačí v daňovém hlášení za měsíc, v němž vznikl nárok na vrácení, a ve svých účetních knihách a záznamech; jinak nárok zaniká. Přestane-li být výběrčí daně, vrátí se daň v hotovosti, nedluhuje-li jiné daně a dávky.

§ 18.

Příslušnost.

(1) Správu daně vykonávají:

1. v I. stolici okresní národní výbor,
2. v II. stolici krajský národní výbor.

(2) Místní příslušnost se řídí místem, v němž je samostatný závod. O místní příslušnosti pro daň vybíranou při celním projednání platí ustanovení o cle.

(3) Ministerstvo financí nebo národní výbory jím zmocněné mohou upravit místní příslušnost v jednotlivých případech jinak.

§ 19.

Opravné prostředky.

(1) Proti stanovení daně lze se odvolat do 30 dnů ode dne, kdy daň byla výběrčímu daně sdělena. Odvolání se podává písemně u okresního národního výboru.

(2) Případně-li poslední den odvolací lhůty na neděli, státem uznaný svátek nebo památný den, končí lhůta teprve příštím všedním dnem. Lhůta je zachována, bylo-li odvolání v odvolací lhůtě odevzdáno na potvrzení k poštovní dopravě.

(3) Odvolání nemá odkladného účinku.

(4) O odvolání rozhoduje okresní národní výbor, vyhoví-li mu plně; jinak o něm rozhoduje s konečnou platností krajský národní výbor, který může daň zvýšit.

(5) Pro daň vybíranou při celním projednání platí o opravných prostředcích ustanovení o cle.

§ 20.

Kontrola daně.

(1) Podniky podléhají kontrole okresních a krajských národních výborů.

(2) Finanční orgány pověřené kontrolou jsou oprávněny:

- a) vstupovat do veškerých místností, zařízení a prostorů, které slouží provozu jakéhokoli druhu nebo neslouží sice provozu, avšak provedení kontroly vyžaduje vstup do nich,
- b) provádět v těchto místnostech, zařízeních a prostorech prohlídku všech věcí, zkoumat veškeré účetní knihy, záznamy, doklady, dopisy, listiny, protokoly a jiné písemnosti týkající se provozu podniku a pořizovat si z nich opisy, výpisy a snímky. Hrozí-li nebezpečí ztráty nebo zavlčení těchto písemností, mohou je vzít do úschovy nebo jiným vhodným způsobem zabezpečit.

(3) Úkony podle odstavce 2 lze provádět v pracovních hodinách a bez předchozího vyrozumění; je-li nebezpečí v prodlení, lze je provádět i mimo pracovní hodiny.

(4) Finančním orgánům pověřeným kontrolou přísluší oprávnění podle odstavce 2 také v podnicích, které nejsou výběrčími daně, zejména v podnicích, které pro výběrčí daně vykonávají peněžní službu.

(5) Osoby a podniky podléhající kontrole jsou nejen oprávněny, nýbrž i povinny při ní spolupůsobit, poskytnout finančním orgánům vysvětlení a důkazní prostředky, předložit veškeré písemnosti týkající se provozu podniku, poskytnout vhodné a způsobilé pracovní místo a vůbec učinit vše, co je k usnadnění a urychlení kontroly nezbytně potřebné.

(6) Finanční orgány pověřené kontrolou mají právo provádět ji na zboží i za přepravy a za tím účelem zastavovat silniční vozidla a kontrolovat přepravované zboží a listiny.

(7) Kontrolní oprávnění závodních zastupitelstev zaměstnanců podle dekretu presidenta republiky ze dne 24. října 1945, č. 104 Sb., o závodních a podnikových radách, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících, zůstává nedotčena.

§ 21.

S o u č i n n o s t.

(1) Všechny úřady a orgány veřejné správy, veřejné ústavy, složky národního pojištění, orgány hospodářské samosprávy, závodní zastupitelstva zaměstnanců, ústřední (oblastní) orgány znárodněného průmyslu a orgány řízeného (plánovaného) hospodářství jsou povinny poskytovat v mezích své působnosti účinnou pomoc při provádění tohoto zákona, zvláště při zjišťování daňové povinnosti a při provádění kontroly.

(2) Okresní a krajské národní výbory a jejich orgány jsou oprávněny žádat od osob zúčastněných na výrobě, odbytu nebo přepravě zboží, jakož i od osob provádějících nebo přijímajících výkony, aby poskytly účinnou pomoc při kontrole a podaly vysvětlení potřebné ke zjištění daňové povinnosti.

(3) Každý je povinen vypovídat ve věcech daně jako svědek, znalec, osoba přezvědná nebo jako odhadce. Výpověď smějí však odepřít osoby spřízněné s výběřčím daně nebo se spotřebitelem v přímé linii, sourozenci výběřčího daně nebo spotřebitele a manžel nebo manželka výběřčího daně nebo spotřebitele a jejich sourozenci.

(4) Ustanovení odstavce 3 se nevztahují na exterritoriální osoby, na konsuly z povolání a osoby postavené jim na roveň, nejsou-li tyto osoby československými státními občany a neprovozují-li na území státu výdělečnou činnost.

§ 22.

V ě c n ě r u č e n í.

(1) Pro nevybranou daň vázne zákonné zástavní právo na zboží.

(2) Pro vybranou, avšak neodvedenou daň a její příslušenství vázne na podniku výběřčího daně a jeho hospodářském příslušenství zákonné zástavní právo. Zákonné zástavní právo má na nemovitostech i bez knihovního zápisu přednost přede všemi v knihách zapsanými zástavními právy a jimi zajištěnými pohledávkami.

§ 23.

O s o b n í r u č e n í.

(1) Za vybranou, avšak neodvedenou daň ručí:

1. nabyvatel podniku nebo závodu, jehož nabytí jako celku za úplatu nebo bez úplaty, za daň, kterou byli povinni odvést jeho předchůdci;
2. osobně ručící společníci za daň, kterou byla povinna odvést společnost v době, kdy byli jejími společníky;

3. osoby odpovědné za správu podniku za daň, kterou je povinen odvést podnik v době, po kterou jsou odpovědní za jeho správu;

4. účastníci příležitostných sdružení za daň, kterou je povinno odvést toto sdružení v době, po kterou se zúčastnili příležitostného sdružení;

5. osoba pověřená vedením tuzemské provozovny výběřčího daně, která má bydliště nebo sídlo v cizině, za daň, kterou je povinen tento výběřčí daně odvést v době, po kterou byla pověřena vedením jeho tuzemské provozovny;

6. národní správce za daň, kterou je povinen odvést podnik v době, po kterou byl odpověden za národní správu podniku.

(2) Ručitelé podle odstavce 1, číslo 3 zbaví se ručení, oznámí-li včas okresnímu národnímu výboru daňové nepořádky.

(3) Podnik, který u zboží vyskladněného jinému podniku nevyznačí nebo nesprávně vyznačí cenu zboží (§ 9. odst. 1, věta první), ručí za daň připadající na nevyznačenou cenu nebo na nevyznačený rozdíl ceny.

(4) Ručení se vztahuje též na příslušenství daně.

(5) O uplatnění osobního ručení platí příslušné předpisy o přímých daních.

§ 24.

R u č e n í p ř i d o v o z u.

O ručení za daň vybíranou při celním jednání platí ustanovení o cle.

§ 25.

Z v ý š e n í d a n ě.

Nebyla-li splatná daň včas odvedena (§ 12), zaplatí výběřčí daně z částky včas neodvedené 5% zvýšení; tím není vyloučeno trestní stíhání. Stejně následky postihují spotřebitele, nezaplatil-li včas daň výběřčímu daně.

§ 26.

V y m á h á n í d a n ě.

Dlužná daň a její příslušenství (5% zvýšení podle § 25 a náhrady nákladů upomínacího a exekučního řízení) se vymáhají podle předpisů o vymáhání přímých daní.

§ 27.

Promlčení.

(1) Právo stanovit daň se promlčuje v pěti letech počínajíc kalendářním rokem, který následuje po roce, v němž výběrčí daně splnil povinnost podat daňové hlášení.

(2) Nebyla-li vinou výběrčího daně daň stanovena zcela nebo zčásti, počíná lhůta běžet teprve po uplynutí kalendářního roku, ve kterém okresní národní výbor nabyl možnosti daň stanovit.

(3) Právo stanovit daň, o kterou bylo bez viny výběrčího daně stanoveno méně, se promlčí ve třech letech od uplynutí kalendářního roku, ve kterém byla daň stanovena.

(4) Promlčení se přetrhuje úkony, které okresní národní výbor provedl k stanovení daně a o kterých byl výběrčí daně vyrozuměn. Nová promlčecí lhůta počíná běžet od uplynutí kalendářního roku, ve kterém byl proveden poslední takový úkon.

(5) Uplynulo-li však od konce kalendářního roku, ve kterém vznikla výběrčí povinnost, 10 let, nelze již daň stanovit.

(6) Právo vymáhat daň s příslušenstvím se promlčuje v pěti letech od uplynutí kalendářního roku, ve kterém se stala daň splatnou. Ustanovení odstavce 2 platí obdobně.

(7) Promlčení práva vymáhat daň se přetrhuje upomenutím, zavedením exekuce nebo uplatněním ručení. Nová promlčecí lhůta počíná běžet po uplynutí kalendářního roku, ve kterém byla vydána poslední upomínka, učiněn poslední exekuční krok nebo ve kterém bylo naposled uplatněno ručení.

(8) O promlčení práva stanovit a vymáhat daň vybíranou při celním projednání platí předpisy o opravě nebo dodatečném vyměření a o promlčení celní pohledávky.

Trestní ustanovení.

§ 28.

(1) Kdo daň úmyslně zkrátí, zatají nebo kdo úmyslně jinak poruší ustanovení tohoto zákona nebo předpisy podle něho vydané anebo se o to pokusí, dopustí se těžkého daňového přestupku a bude potrestán pokutou ve výši jednonásobku až desetinásobku zkrácené, zatajené nebo ohrožené daně; nejde-li o zkrácení, zatajení nebo ohrožení daně, trestá se pokutou do 10 000.000 Kčs.

(2) Podle odstavce 1 bude potrestán, kdo použije předmětů, pro něž bylo dosaženo na podkladě správných údajů daňové nebo jiné

výhody, později k jinému než ohlášenému účelu nebo se o to pokusí, aniž splnil povinnost podle § 14, odst. 4.

(3) Spáchal-li obviněný čin trestný podle odstavce 1 nebo 2 za přitěžujících okolností, a to:

a) použil-li podvržených, padělaných nebo porušených listin, předstíraných jmen nebo zápisů v účetních knihách anebo jiných prostředků zvláště způsobilých k oklamání, nebo

b) snažil-li se uniknout svému zadržení nebo zadržení předmětu trestného činu používaje při tom dopravních prostředků, nebo snažil-li se tímto způsobem po zadržení osvobodit sebe nebo předmět trestného činu, nebo

c) dopouští-li se trestných činů uvedených v odstavcích 1 a 2 opětovaně nebo ze zvyku, nebo

d) spáchal-li trestný čin nejméně se dvěma osobami, nebo

e) byl-li již pro spáchání některého z trestných činů, uvedených v odstavcích 1 a 2 pravomocně odsouzen a dopustil-li se opět takového trestného činu do pěti let po pravomocném odsouzení, nebo

f) převyšuje-li zkrácená, zatajená nebo ohrožená daň 50 000 Kčs, může být uložen vedle pokuty trest vězení od jednoho dne do jednoho roku.

(4) Převyšuje-li zkrácená, zatajená nebo ohrožená daň částku 250 000 Kčs, může být vedle pokuty uložen trest tohoto vězení od tří měsíců do dvou let; převyšuje-li tato daň 1 000 000 Kčs, může být uložen vedle pokuty trest tohoto vězení od šesti měsíců do tří let.

(5) Nelze-li zkrácenou, zatajenou nebo ohroženou daň zjistit ani přibližně odhadnout, uloží se pokuta do 10 000.000 Kčs.

(6) Kdo poruší ustanovení tohoto zákona nebo předpisy podle něho vydané jinak než jest uvedeno v odstavcích 1 nebo 2, bude potrestán za prostý daňový přestupek pokutou od 100 Kčs do 1 000 000 Kčs.

(7) Pro případ nedobytosti pokuty se uloží náhradní trest vězení od jednoho dne do dvou let. Náhradní trest vězení se stanoví ve výměře jeden den za 500 Kčs až 1 000 Kčs podle míry zavinění.

(8) Stejně jako pachatel bude potrestán, kdo návodem, povzbuzováním, nabízením, radou, utvrzováním, slibem nebo poskytnutím pomoci, zejména též nesprávným vedením účetních knih a zápisů, nesprávným dokládá-

ním účetních zápisů a jiných předepsaných záznamů nebo jinak vědomě působí ke spáchání nebo při spáchání trestného činu jinou osobou. Totéž platí u toho, kdo po spáchání trestného činu jinou osobou vědomě působí k tomu, aby účelu trestného činu bylo dosaženo nebo aby opatřil sobě nebo někomu jinému z něho prospěch.

(9) Ve všech těchto případech může být uznáno na propadnutí zboží nebo dopravního prostředku, jímž je zboží dopravováno, nebo jímž je výkon prováděn, i když nepatří potrestanému, a uložení trestu může být uveřejněno na útraty potrestaného tiskem nebo rozhlasem. Na propadnutí nelze uznati, patří-li zboží nebo věcné právo k němu nebo dopravní prostředek osobě, která o trestném činu ani nevěděla ani mu nenadržovala ani neměla z něho prospěch.

(10) Osobě, která spáchala trestný čin podle odstavce 1 nebo 2, může okresní národní výbor odníti výrobní nebo živnostenské oprávnění.

(11) Orgány veřejné správy a podniky jsou povinny na žádost okresního národního výboru vyloučit své zaměstnance z té části služby nebo provozu, které se týká provádění daňového řízení, jestliže se dopustili trestných činů uvedených v odstavcích 1 nebo 2.

(12) Fysické a právnické osoby ručí za pokuty a útraty trestního řízení, které byly uloženy jejich zákonným nebo zmocněným zástupcům pro těžký daňový přestupek podle tohoto zákona, spáchaný při vykonávání tohoto zastupitelského poměru. Z ručení jsou však vyňaty nesvéprávné fyzické osoby, pokud jde o trestné činy jejich zákonných nebo úředně zřízených zástupců a svéprávné fyzické a právnické osoby, jež prokáží, že jejich zmocněnec jednal bez jejich vědomí. Výkon náhradního trestu na svobodě vylučuje uplatňovati ručení.

§ 29.

(1) Od trestního řízení může být upuštěno, splní-li obviněný podmínky mu uložené. Upuštění může být též vázáno na podmínku, že se na útraty osoby, které se upuštění povoluje, uveřejní její jméno a výsledek řízení proti ní vedeného a že zboží nebo dopravní prostředek propadne.

(2) Trestnost daňových přestupků se promlčuje v pěti letech po uplynutí kalendářního roku, v němž byl přestupek spáchan.

§ 30.

(1) O stíhání a trestání činů trestných podle tohoto zákona platí jinak předpisy trestního práva důchodkového. Předpisy trestního práva důchodkového o nejvyšší výměře peněžitých pokut platí jen tehdy, když na místo částky převyšující tuto nejvyšší výměru se uloží trest na svobodě. Při rozhodování o trestných činech daňových se hodnotí provedené důkazy podle volného uvážení.

(2) Pro zjištění skutkové podstaty trestných činů a pro opatření směřující k zabránění takovým činům platí obdobně ustanovení §§ 13 až 20 celního zákona s omezením, že oprávnění § 15 celního zákona lze použít jen při podezření z těžkých daňových přestupků.

(3) O trestných činech spáchaných při dovozu platí ustanovení o cle.

(4) Trestné činy daňové nebo daňové přestupky (těžké, prosté) jsou důchodkovými přestupky (těžkými, prostými).

§ 31.

(1) Zboží, uložené jinde než na místech oznámených podle § 15, může okresní národní výbor prohlásit za propadlé bez ohledu na to, komu patří a zda se zavede proti určité osobě daňové trestní řízení, pokud nebude prokázáno, že bylo zdaněno. Propadnutím přechází vlastnické právo k němu na stát a zanikají práva třetích osob. Ustanovení o ručení zůstává nedotčeno. Na propadnutí nelze uznat v případech uvedených v § 28, odst. 9, druhé větě.

(2) Finanční orgány jsou oprávněny postarat se na útraty výběrčího daně, po případě osoby, u které bylo zboží nalezeno, o bezpečné jeho uschování do rozhodnutí okresního národního výboru. Je-li nebezpečí v prodlení, zařídí prodej samy.

§ 32.

Povinnost k mlčenlivosti.

Osoby zúčastněné na úředním řízení ve věcech této daně jsou povinny zachovávat o zjištěných okolnostech úřední tajemství a dbati ustanovení zákona ze dne 13. května 1936, č. 131 Sb., o obraně státu, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících.

§ 33.

Nejvyšší vedení a dozor.

Nejvyšší vedení, dozor a vydávání směrnic zásadního rázu přísluší ministerstvu financí.

§ 34.

Podpůrná platnost jiných předpisů.

V případech tímto zákonem neupravených platí pro řízení obdobně, pokud nařízení nebo sazebník nestanoví jinak:

1. jde-li o daň vybíranou při celním projednání, předpisy o cle;
2. ve všech ostatních případech předpisy o přímých daních.

§ 35.

Poplatkové osvobození.

Všechna podání a osvědčení ve věcech všeobecné nákupní daně jsou osvobozena od poplatků.

§ 36.

Státní příjem.

(1) Všeobecná nákupní daň, její příslušenství, pokuty uložené podle tohoto zákona a výměšky za zboží propadlé podle tohoto zákona plynou do státní pokladny.

(2) Všeobecná nákupní daň nemůže být podkladem veřejné přírážky nebo dávky.

§ 37.

Zmocnění.

(1) Ministr financí se zmocňuje, aby podle potřeb jednotného hospodářského plánu

- a) vyhláškou v Úředním listě vydal sazebník obsahující zejména zboží a výkony (§ 1) a sazby daně (§ 7) a s přihlédnutím k potřebám cenové politiky tento sazebník vyhláškami v Úředním listě měnil a doplňoval,
- b) nařízeními vydával předpisy k provádění zákona,
- c) vyhláškami v Úředním listě vydával, měnil a doplňoval závazné vysvětlivky k sazebníku.

(2) Ministr financí se dále zmocňuje, aby

- a) upravoval paušálem nebo jinak zdanění v případech, kde by postup podle ustanovení tohoto zákona byl spojen se zvláštními obtížemi nebo kde toho vyžaduje hospodárnější způsob provádění tohoto zákona nebo úspěšné plnění jednotného hospodářského plánu anebo kde toho vyžadují jiné veřejné zájmy,
- b) činil opatření k zamezení nesrovnalostí nebo tvrdostí, které by mohly vzniknout prováděním tohoto zákona.

(3) Ministr financí podá Národnímu shromáždění vždy při předložení státního závěrečného účtu za příslušný rok zprávu o tom, jaká opatření učinil nařízeními a vyhláškami podle ustanovení odstavce 1, písm. a) a b).

Přechodná a závěrečná ustanovení.

§ 38.

Ministr financí se zmocňuje, aby

- a) upravil nařízením dodatečné zdanění zásob zboží podléhajícího dani, které je v den počátku účinnosti tohoto zákona v podnicích nebo mimo ně,
- b) učinil opatření, která umožní nerušený přechod od dosavadních právních předpisů platných pro zanikající daně a dávky, a vyřízení případů, které by se měly projednat podle těchto předpisů,
- c) prominul zcela nebo zčásti nedoplatky na dani z uhlí za dobu od 1. ledna 1947, nedoplatky na dani z umělých jedlých tuků za dobu od 1. března 1946 a nedoplatky na dani z vína, moštu a ovocných šťáv, za dobu od 28. června 1948, avšak jen u přírodních ovocných šťáv a syropů, které nemají ve stavu přímo požitelném větší obsah alkoholu než 0.75 objemových procent.

§ 39.

(1) Pokud se nestanoví dále jinak, zrušuje se platnost všech předpisů odporujících tomuto zákonu, zejména předpisů dále uvedených, ve znění předpisů je měnících a doplňujících:

1. zákon ze dne 19. února 1946, č. 30 Sb., o nové úpravě československého práva v oboru nepřímých daní a státních finančních monopolů, a všechny předpisy o jednotlivých daních nově upravovaných zákonem č. 30/1946 Sb., s výjimkou ustanovení o státních finančních monopolech (§§ 92 až 104) a ustanovení § 106;
2. zákon ze dne 21. února 1946, č. 31 Sb., o dani z obratu, s výjimkou ustanovení o poplatku z prodlení, která zůstávají v platnosti pro obor zákonů ze dne 21. března 1948, č. 49 Sb., o zemědělské dani, a ze dne 20. března 1948, č. 50 Sb., o živnostenské dani, v rozsahu stanoveném v těchto zákonech;
3. zákon ze dne 1. dubna 1947, č. 51 Sb., kterým se zabezpečuje snížení cen některého zboží lidové potřeby a ustálení cen jiných důležitých statků, s výjimkou ustanovení o všeobecném cenovém vyrovnávacím fondu;

4. zákon ze dne 31. října 1947, č. 200 Sb., o dani z předmětů zbytné potřeby (přepychová daň);
5. zákon ze dne 30. června 1921, č. 242 Sb., o dopravních daních, jakož i předpisy o dávce z jízdného za osobní dopravu na drahách zavedené § 10 zákona ze dne 22. prosince 1924, č. 287 Sb., kterým se částečně mění některé předpisy o odpočivných a zaopatřovacích požitcích civilních státních a některých jiných veřejných zaměstnanců a pozůstalých po těchto zaměstnancích;
6. všechny předpisy o poplatcích z účtů a výpisů z obchodních a živnostenských knih obchodníků a živnostníků;
7. všechny předpisy o kolku z hracích karet.

(2) Dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se zrušují všechna osvobození a jiné úlevy na daních, dávkách a poplatcích zrušovaných podle ustanovení odstavce 1.

(3) U zboží a výkonů podléhajících před účinností tohoto zákona nepřímé dani nebo dani dopravní postupuje se ve věcech neupravených tímto zákonem nebo předpisem vydaným podle něho až na další podle ustanovení platných přede dnem nabytí účinnosti tohoto

zákona, pokud nestanoví ministr financí jinak. Toto ustanovení se nevztahuje na daňová osvobození nebo jiné úlevy.

(4) Podle předpisů zrušovaných v odstavci 1 se však postupuje v případech, kde daňová nebo poplatková povinnost vznikla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; totéž platí pro vývoz provedený před tímto dnem a pro stíhání a trestání trestných činů a přestupků spáchaných před tímto dnem.

Poznámka.

Z ustanovení § 40 zákona č. 283/1948 Sb. a § 1 nařízení ministra financí č. 284/1948 Sb., jakož i z ustanovení čl. V zákona č. 263/1949 Sb. vyplývají tyto počáteční dny účinnosti:

a) dnem 24. prosince 1948 nabyla účinnosti ustanovení §§ 28 až 30 a §§ 37 a 38 zákona č. 283/1948 Sb.,

b) dnem 1. ledna 1949 nabyla účinnosti všechna ustanovení zákona č. 283/1948 Sb. ve znění zákona č. 263/1949 Sb.

Ustanovení zákona, jehož nynější znění vyplývá ze zákona č. 263/1949 Sb., jakož i ustanovení §§ 28 až 30 a §§ 37 a 38 zákona č. 283/1948 Sb., provede ministr financí v dohodě se zúčastněnými členy vlády.